

Výňatky z písem týkající se zdraví, léčení a výživy

též vydáno v *Compilation of Compilations* sv. I, str. 459-88

Sestaveno Oddělením výzkumu Světového domu spravedlnosti
Bahá'í světové centrum, duben 1984

(Sestaveno jako příloha k dopisu z 3. září 1984 místní duchovní radě Bisbee, Arizona)

Revidováno v červenci 1990

Do češtiny přeložila Simona Sherwood, 2022

[Neautorizovaný překlad]

OBSAH

- 1. Výňatky z písem Bahá'u'lláha**
- 2. Výňatky z písem a promluv 'Abdu'l-Baháa**
- 3. Výňatky z dopisů napsaných jménem Shoghi Effendiho**
- 4. Výňatky z dopisů napsaných jménem Světového domu spravedlnosti**

I.

Z písem Bahá'u'lláha

1. V době nemoci se obraťte na kvalifikované lékaře. Neponechali jsme stranou užívání hmotných prostředků, spíše jsme ho potvrdili tímto Perem, jež Bůh učinil Místem úsvitu Svě zářící a slavné Věci.

(Bahá'u'lláh, Kitáb-i-Aqdas, (Bahá'í nakladatelství, 2012), č. 113, str. 55)

2. Povolili jsme vám studovat ve školách takové vědy, které vám přinášejí prospěch, nikoli ty, které končí v planých disputacích; toť pro vás lepší, jste-li z těch, kdož chápou.

(Bahá'u'lláh, Kitáb-i-Aqdas, č. 77, str. 44)

3. Vše, co pacientovi předepíše způsobí lékaři či chirurgové, by se mělo, za předpokladu, že jsou ověnění ozdobou spravedlnosti, přijmout a dodržovat. A pokud by byli obdařeni božským porozuměním, bylo by to určitě vhodnější a více žádoucí.

(Bahá'u'lláh, z jedné desky – z anglického překladu z perštiny)

4. Dobře se daří lékaři, jenž choroby léčí v Mém posvátném a v lásce chovaném Jménu.

(Bahá'u'lláh, z jedné desky – z anglického překladu z arabštiny)

5. Za všech okolností by se měli chovat střídme; pokud jest jídlo pouze o jednom chodu, jest to v očích Božích milejší. Podle svých prostředků by se však měli snažit, aby tento jediný pokrm byl dobré kvality.

(Bahá'u'lláh, "Kitáb-i-Badí" - z anglického překladu z perštiny)

6. Věz, že lidská duše jest povznesena nad všechny neduhy těla i mysli a není na nich závislá. To, že nemocná osoba vykazuje známky slabosti, způsobují zábrany, jež se staví mezi její duši a tělo, neboť duše sama zůstává tělesným churavěním nedotčena. Zamysli se nad světlem lampy. Ač její záři může narušit vnější předmět, světlo samo září stále a nezmenšenou silou. Stejně tak jest každý neduh, stihnuvší lidské tělo, překážkou bránící duši projevovat svou vrozenou moc a sílu. Když však duše tělo opustí, prokáže takovou převahu a projeví se takovým vlivem, že se jí žádná pozemská síla nevyrovná. Každá ryzí, každá zušlechtěná a posvěcená duše bude obdařena obrovskou silou a zajásá převelikou radostí.

(Bahá'u'lláhovy vybrané spisy, (Bahá'í nakladatelství, 1994), č. LXXX, str. 86-7; upraveno)

7. Ó spřátelený cizince!

Svíce tvého srdce jest zapálena rukou Mé moci, neuhas ji nepříznivými vichry svého já a vášně. Nezapomeň, že vzpomínka na Mne zhojí všechny tvé neduhy. Učiň Mou lásku svým pokladem a važ si jí jako vlastního zraku a života.

(Skrytá slova Bahá'u'lláha, Z perštiny č. 32, (Bahá'í nakladatelství, 2022), str. 78)

8. Nezanedbávejte léčbu, když jest nutná, ale zanechte ji, když se zdraví navrátilo... Nemoc lečte přednostně stravou a zdržujte se užívání léků; a najdete-li, čeho jest vám třeba, v prosté bylince, neuchylujte se ke kombinovanému léčivu. Neužívejte léky, když máte zdraví dobré, ale podejte je, když jest třeba.

(Bahá'u'lláh, citován v Bahá'u'lláh a nová éra, J. E. Esslemont, (Baháistické tiskové komité, 1932), str. 97; upraveno)

9. Vpravdě, nejdůležitější věcí jest spokojenost za všech okolností; tím jest člověk chráněn před chorobnými stavy a malátností. Nepoddávejte se zármutku a žalu; ty zavinují to největší utrpení. Žárlivost stravuje tělo a zlost spaluje játra: střežte se obého stejně, jako byste se vyhnuili lvovi.

(Bahá'u'lláh, citován v Bahá'u'lláh a nová éra, str. 98; upraveno)

II.

Z písem a promluv 'Abdu'l-Baháa

10. Měl by ses vynasnažit studovat vědu lékařskou. Je nesmírně užitečná a slouží jako skvělý nástroj pro šíření Věci. Je opravdu naléhavé, aby sis tento dar osvojil. Čiň se dnem i nocí, ať se můžeš v této vědě stát vysoce kvalifikovaným. A až si budeš přát někoho ošetřit, obrať své srdce ke Království Abhá, snažně prose o božská ujištění.

('Abdu'l-Bahá, z jedné desky - z anglického překladu z perštiny)

11. Měl bys nadále vykonávat své povolání a zároveň se snažit sloužit Království Božímu.

('Abdu'l-Bahá, z jedné desky - z anglického překladu z perštiny)

12. Psal jsi o své slabém zraku. Podle výslovného božského textu se nemocný musí obrátit na doktora. Toto nařízení je směrodatné a každý je vázán se jím řídit. A když už se budeš radit, měl by ses poradit s nejpůsobivějším a nejproslulejším očním specialistou.

('Abdu'l-Bahá, z jedné desky - z anglického překladu z perštiny)

13. Člověk musí být poslušen Božímu příkazu a podrobit se lékařskému názoru. Tuto cestu jsi podnikl, abys vyhověl Jeho příkazu, a ne kvůli uzdravení, neboť uzdravení je v rukou Božích, a ne v rukou doktorů.

('Abdu'l-Bahá, z jedné desky - z anglického překladu z perštiny)

14. To, že Největší jméno má vliv na fyzické i duchovní záležitosti, je jisté a zaručené.

('Abdu'l-Bahá, z jedné desky - z anglického překladu z perštiny)

15. Dítěti je třeba ode dne narození poskytovat vše, co prospívá jeho zdraví. A vězte toto: pokud je to možné, mateřské mléko je pro dítě nejlepší, jde mu více k duhu a je pro něj vhodnější, pokud matka neonemocní anebo jí mléko zcela nevyschne...

('Abdu'l-Bahá, z jedné desky - z anglického překladu z perštiny)

16. Když si přeješ léčit nervové bolesti, obrať se celou svou bytostí k říši na výšinách se srdcem odpoutaným ode všeho krom Něho a s duší uchvácenou láskou Boží. Pak usiluj o utvrzení Ducha svatého z Království Abhá a přitom se s největší láskou, něhou a přitažlivostí k Bohu dotýkej postižené oblasti. Když se všechny tyto věci sloučí, buď si jist, že dojde k uzdravení.

('Abdu'l-Bahá, z jedné desky - z anglického překladu z arabštiny)

17. Ohledně požívání a odírání si masa zvířat jistojistě věz, že na počátku stvoření Bůh určil potravu pro každou žijící bytost a jíst v rozporu s tímto rozhodnutím není dovoleno. Například šelmy, jako vlk, lev či levhart, jsou obdařeny hrůzu nahánějícími nástroji k trhání, jako jsou zahnuté spáry a drápy. Z toho je zřejmé, že potrava těchto šelem je maso. Kdyby se zkusili pást, jejich zuby by nedokázaly ukousnout trávu, ani by nezvládly směs přežvýkat, neboť nemají stoličky. Obdobně čtyřnohým pasoucím se zvířatům dal Bůh zuby, jež trávu posečou jako srp, a z tohoto usuzujeme, že potrava těchto druhů zvířat je rostlinná. Nemohou pronásledovat a lovit jiná zvířata. Sokol má zahnutý zobák a ostré spáry; zahnutý zobák mu brání v pastvě, a tudíž jeho potravou je maso.

Leč nyní co se týká člověka, vidíme, že člověk nemá ani zahnuté zuby, ani ostré nehty či drápy, ani zuby jako železné srpy. Z tohoto je zřejmé a patrné, že potrava člověka je obilí a ovoce. Některé lidské zuby jsou jako mlýnské kameny, aby mohly umlít zrní, a některé jsou ostré, aby mohly ukousnout ovoce. Proto nepotřebuje maso, ani není nucen ho požívat. Dokonce i bez masa by člověk měl velikou vitalitu a energii. Společenství bráhmánů v Indii například maso nejí; navzdory tomu nemají menší sílu, schopnosti, vitalitu, vnější smysly či intelektuální přednosti než ostatní národy. Vpravdě, zabíjení zvířat a požívání jejich masa je poněkud v rozporu se slitovností a soucitem, a pokud se člověk může spokojit s obilninami, ovocem, tuky a ořechy, jako například pistáciemi, mandlemi a tak dále, bylo by to bezpochyby lepší a více potěšující.

('Abdu'l-Bahá, z jedné desky - z anglického překladu z perštiny)

18. Psal jsi ohledně čtyř špičáků u člověka, řka, že účelem těchto zubů, z nichž dva jsou v horní čelisti a dva v dolní, je požívat maso. Věz, že tyto čtyři zuby nejsou stvořeny k požívání masa, i když s nimi člověk maso jíst může. Všechny zuby člověka jsou vytvořeny k jedení ovoce, obilnin a zeleniny. Avšak tyto čtyři zuby jsou uzpůsobeny, aby rozlouskávaly tvrdé skořápky, jako třeba mandlí. Leč jíst maso není zakázané ani nezákonné, nikoli, jedná se o to, že je možné, aby člověk žil bez požívání masa a stále si uchoval svou sílu. Maso je výživné a obsahuje prvky bylin, semen a ovoce; tudíž někdy je pro nemocné a pro navrácení zdraví nezbytné. V Zákonu Božím není žádných námitek proti jedení masa, je-li to potřebné. Takže je-li tvoje konstituce poněkud slabá a zjišťuješ, že maso potřebuješ, můžeš ho jíst.

('Abdu'l-Bahá, z jedné desky - z anglického překladu z perštiny)

19. Tvůj dopis dorazil. Doufám, že se ti pod prozířetelností Pravého dostane ochrany a pomoci, že se budeš vždy zaobírat zmínkou Pána a vynakládat úsilí, abys dokončil své povolání. Musíš se velice přičiňovat, aby ses stal ve svém povolání jedinečným a v oněch končinách známým, neboť dosáhnout dokonalosti ve svém povolání je v tomto milosrdném období považováno za uctívání Boha. A při vykonávání svého povolání si můžeš připomínat Pravého.

(Výběr z 'Abdu'l-Baháových spisů, část 128)

20. Ó vy, Boží milení! Zkušenost ukázala, jak velice to, že se člověk zřekne kuřiva, opojných nápojů a opia, přispívá ke zdraví a vitalitě, k rozvoji a pronikavosti mysli a k tělesné síle. V současnosti existuje národ¹, jehož lidé se přísně vyhýbají tabáku, opojným lihovinám a opiu. Tento národ je značně nadřazený ostatním, silou a fyzickou odvahou, zdravím, krásou a sličností. Jediný z jejich mužů se může postavit deseti mužům jiného kmene. Ukázalo se, že toto je pravda o celém národu: to jest, člen za členem je každý jedinec tohoto společenství v každém ohledu nadřazen jedincům ostatních společenství.

Vynakládejte obrovské úsilí, aby lid Bahá vynikal ryzostí a svatostí, které 'Abdu'l Bahá miluje nadevše; aby lidé Boží překonávali ostatní lidi ve všech možných znamenitostech; aby se navenek i uvnitř ukázali jako nadřazení ostatním; aby díky své ryzosti, neposkvřenéosti, vytríbenosti a zachování zdraví byli vůdci v předvoji těch, kteří vědí. A aby svým osvobozením se od zotročení, svými znalostmi a svým sebeovládáním byli prvními mezi ryzími, svobodnými a moudrými.

(Výběr z 'Abdu'l-Baháových spisů, část 129)

21. Ó ty, význačný lékaři!... Chválen budiž Bůh, že máš dvě schopnosti: schopnost fyzického léčení a schopnost léčení duchovního. Záležitosti týkající se ducha člověka mají velký vliv na jeho tělesný stav. Měl bys například svým pacientům poskytovat radost, dávat jim útěchu a potěšení a přinášet jim extázi a jásavé veselí. Jak často se stalo, že toto způsobilo brzké uzdravení. Léčí tudíž nemocné oběma schopnostmi. Duchovní pocity mají překvapivý účinek na léčení nervových neduhů.

(Výběr z 'Abdu'l-Baháových spisů, část 130)

22. Ačkoli chatrné zdraví je jedním z nevyhnutelných stavů člověka, opravdu těžce se snáší. Dar dobrého zdraví je největším ze všech darů.

(Výběr z 'Abdu'l-Baháových spisů, část 132)

23. Když poskytuješ lékařské ošetření, obrať se k Požehnané kráse a pak se řiď tím, co ti poručí srdce. Uzdravuj nemocné prostřednictvím nebeské radosti a duchovního jásotu, léči bolestně trpící tím, že jim předáš blažené radostné zvěsti, a hoj zraněné Jeho oslnivými dary. Když jsi u lůžka nemocného, potěš a rozradostni jeho srdce a okouzli jeho ducha nadpozemskou mocí. Takový dech nebes vskutku oživí všechny trouchnivějící kosti a vzkřísí ducha všech nemocných a churavějících.

(Výběr z 'Abdu'l-Baháových spisů, část 131)

---

¹ 'Abdu'l-Bahá asi odkazuje Sikhy; zdá se, že ten popis se na ně hodí.

24. Jsou dva způsoby, jak léčit nemoci, materiálními a duchovními prostředky. Ten první je lékařským ošetřením; ten druhý spočívá v modlitbách, jež duchovní lidé pronášejí k Bohu, a v obrácení se k Němu. Měly by se používat a využívat oboje prostředky.

Nemoci, které se objeví v důsledku fyzických příčin, by měly léčit lékaři léčebnými prostředky; nemoci, jež jsou následkem duchovních příčin, se vytráť skrze prostředky duchovní. Tudíž nemoc způsobená utrpením, strachem, působením nervů bude účinněji vyléčena spíše duchovní než fyzickou léčbou. Odtud plyne, že by se měly používat oba druhy léčby; nejsou v protikladu. Tudíž bys měl přijmout i fyzické léky, ježto i tyto pocházejí z milosrdenství a přízně Boha, Jenž vyjevil a projevil lékařskou vědu, aby Jeho služebníci mohli mít užitek i z tohoto typu léčby. Stejnou pozornost bys měl věnovat i duchovním léčbám, neboť mají úžasné účinky.

Nuže, pokud si přeješ znát pravý lék, jenž vyléčí člověka ze všech nemocí a dá mu zdraví božského království, věz, že jsou to nařízení a učení Boží. Na ně zaměř svou pozornost.

(Výběr z 'Abdu'l-Baháových spisů, část 133)

25. Ó ty, kdož jsi přitahován k vonným dechům Boha! Četl jsem tvůj dopis adresovaný paní Lue Getsingerové. Vskutku jsi s velkou péčí zkoumal příčiny proniknutí nemoci do těla člověka. Je jisté, že hříchy jsou pádnou příčinou fyzických neduhů. Kdyby se lidé vysvobodili z poskvrnění hříchem a vzpurností a žili podle přirozené, vrozené rovnováhy, aniž by šli, kamkoli je vedou jejich vášně, je nesporné, že nemoci by již nebyly na vzestupu, ani by se neměnily s takovou intenzitou.

Leč člověk zatvrzele pokračoval v ukájení svých vilných choutek a nespokojil se s jednoduchými pokrmy. Raději si připravoval pokrm, jenž se skládal z mnoha přísad, z látek, které se od sebe liší. Toto, a také páchání hnusných a mrzkých činů, zcela pohltilo jeho pozornost a člověk opustil umírněnost a střídmost přirozeného způsobu života. Jako výsledek se zrodily nemoci prudké a rozrůzněné.

Neb zvíře, co se týče těla, se skládá ze stejných základních prvků jako člověk. Ježto se však zvíře spokojí s jednoduchou stravou a nesnaží se do nijak velké míry uspokojovat svá dotěrná nutkání a nepáchá hříchy, má v porovnání s člověkem málo neduhů. Vidíme tudíž jasně, jak mocné jsou hřích a vzpurnost coby patogenní faktory. A když jednou tyto nemoci vzniknou, smíchají se, rozrostou a přenesou na ostatní. Takové jsou duchovní, vnitřní příčiny onemocnění.

Vnějším, fyzickým příčinným faktorem nemoci však je narušení rovnováhy, poměrné vyváženosti všech těch prvků, z nichž se skládá lidské tělo. Názorný příklad: lidské tělo se skládá z mnoha základních látek, každá část je přítomna v předepsaném množství a přispívá k základní rovnováze celku. Dokud tyto složky zůstanou v náležitém poměru, v souladu s přirozenou vyrovnaností celku – to jest, u žádné složky nedojde ke změně její přirozené poměrné hodnoty a vyváženosti, nedojde ke zvýšení či snížení žádné složky – nenastane žádná fyzická příčina, aby nemoc pronikla do těla.

Například musí být přítomna složka škrobu v daném množství a cukru v daném množství. Dokud obě zůstanou ve svém přirozeném poměru k celku, nenastane příčina k propuknutí nemoci. Avšak když se tyto složky odchýlí od svého přirozeného a správného množství – to jest, když se zvýší či sníží – je jisté, že toto umožní vpád nemoci.

Tuto otázku je třeba velmi pečlivě prozkoumat. Báb řekl, že lidé Bahá musí rozvíjet lékařskou vědu do takové míry, že nemoci budou léčit pomocí potravin. Základní argument je ten, že když

se v nějaké dílčí látce lidského těla objeví nerovnováha, jež pozmění její správný relativní poměr k celku, tato skutečnost nevyhnutelně vyústí v propuknutí nemoci. Bude-li například složka škrobu nadměrně zvýšena nebo složka cukru snížena, tělo ochoří. Úkolem způsobilého lékaře je určit, který základní prvek pacientova těla byl snížen a který zvýšen. Když toto objeví, musí předepsat stravu, která obsahuje ten snížený prvek ve velkém množství, aby byla tělu navrácena základní rovnováha. Pacient, až bude jeho tělesná konstituce opět vyvážená, bude nemoci zbaven.

Důkazem tohoto je, že i když zvířata nikdy nestudovala lékařskou vědu, ani neprováděla výzkumy o chorobách či léčivech, ošetřování nebo léčebných kúrách – tak když nějaké padne za kořist chorobě, příroda jej zavede, ať na poli či na poušti, přesně k té rostlině, která, je-li požitá, ono zvíře jeho nemoci zbaví. Vysvětlením je, že pokud například dojde k poklesu množství cukru v těle zvířete, podle přírodního zákona bude zvíře bažit po bylině, jež je bohatá na cukry. Pak přirozeným pudem, kterýmž je chuť, zvíře z tisíce různých druhů rostlin na poli nalezne a pozře tu bylinu, která obsahuje cukr ve velkém množství. Takto je znovu nastolena základní rovnováha látek v těle a zvíře je zbaveno nemoci.

Tuto otázku je třeba velmi pečlivě prozkoumat. Až tuto záležitost plně, důkladně a vytrvale prozkoumá velmi schopný lékař, bude jasně vidět, že k proniknutí nemoci dochází jako následek narušení relativního množství látek, z nichž se skládá tělo, a že léčba bude spočívat v narovnání těchto relativních množství a že toto lze určit a učinit prostřednictvím potravy.

Je jisté, že v tomto nádherném novém věku povede rozvoj lékařské vědy k tomu, že doktoři budou své pacienty léčit stravou. Neboť zrak, sluch, chuť, čich, hmat – všechny tyto smysly jsou rozlišovacími schopnostmi a jejich účel je oddělovat prospěšné od všeho, co působí újmu. Nuže, cožpak je možné, aby čich člověka, což je smysl, jenž rozlišuje pachy, shledal nějaký pach odpudivým, a přitom by ten pach byl pro lidské tělo prospěšný? Absurdní! Nemožné! A stejným způsobem, cožpak by lidskému tělu mohlo prospívat hledět prostřednictvím zraku – smyslu, jenž rozlišuje mezi viditelnými věcmi – na otáčející se masu výkalů? Nikdá! A opět, pokud chuť, taktéž schopnost, jež si vybírá a zavrhuje, bude něco pohoršovat, tak ona věc zcela jistě není prospěšná; a i kdyby zpočátku třeba nějaký užitek přinesla, časem bude její škodlivost potvrzena.

A podobně, je-li tělesná konstituce ve stavu rovnováhy, pak není pochyb, že to, v čem tělo nachází požitky, bude zdraví prospěšné. Povšimni si, jak se zvíře pase na poli, kde roste tisíc druhů bylin a trav, a jak svým smyslem čichu vnímá pachy rostlin a ochutnává je svým smyslem chuti; pak požije tu bylinu, která je těmto smyslům libá, a toto mu prospívá. Kdyby nebylo této schopnosti výběru, byla by během jediného dne všechna zvířata mrtvá; neboť existuje velmi mnoho jedovatých rostlin a zvířata nemají žádné znalosti lékopisu. A přec, podívej se, jak mají spolehlivé váhy, jimiž rozlišují dobré od škodlivého. Ať se v jejich těle snížila jakákoli složka, mohou ji obnovit tím, že vyhledají a požijí nějakou rostlinu, jež daný ubyvší prvek obsahuje v hojném množství; a takto je znovu nastolena rovnováha jejich tělesných složek a ona se zbaví nemoci.

Až nastane čas a vysoce kvalifikovaní lékaři rozvinou léčbu pomocí potravin a zavedou jednoduchou stravu a lidstvu zakážou žít jako otroci vlastních chlípných choutek, je jisté, že se sníží výskyt chronických a rozrůzněných nemocí a celkový zdravotní stav celého lidstva se výrazně zlepší. Toto je předurčeno, že se stane. Stejně tak dojde k všeobecným změnám v charakteru, chování a způsobech lidí.

(Výběr z 'Abdu'l-Baháových spisů, část 134)

26. V souladu s Bahá'u'lláhovým výslovným nařízením se člověk nesmí odvrátit od rady kvalifikovaného doktora. Je nezbytné se s nějakým poradit, i když sám pacient je známým a význačným lékařem. Stručně, jedná se o to, že byste měli své zdraví udržovat tím, že se budete radit s velmi schopným lékařem.

(Výběr z 'Abdu'l-Baháových spisů, část 135)

27. Všichni jsou povinni vyhledávat lékařské ošetření a dodržovat pokyny doktora, neboť je to v souladu s božským nařízením, avšak ve skutečnosti Tím, Kdož léčí, je Bůh.

(Výběr z 'Abdu'l-Baháových spisů, část 136)

28. Ó služebnice Boží! Modlitby, jež byly zjeveny, aby bylo možné žádat o uzdravení, se týkají fyzického i duchovního léčení. Pronášeš je tudíž, abys uzdravila duši i tělo. Pokud je léčení pro pacienta správné, bude mu zcela jistě uděleno; leč pro některé choré lidi by uzdravení bylo jen příčinou dalších neduhů a moudrost tudíž nedovoluje kladnou odpověď na modlitbu.

Ó služebnice Boží! Moc Ducha svatého uzdravuje fyzické i duchovní neduhy.

(Výběr z 'Abdu'l-Baháových spisů, část 139)

29. ... každý obor učenosti, sloučen s láskou Boží, je schvalován a hoden chvály; leč je-li učenost zbavena Jeho lásky, je jalová – věru přivozuje šílenství. Každý druh znalosti, každá nauka, je jako strom: bude-li jeho plodem láska Boží, pak je to strom požehnaný, ale pokud ne, je onen strom pouhým uschlým dřevem a dobrý akorát na podpal.

Ó ty, věrný služebníku Boží a duchovní léčiteli člověka! Vždy, když jdeš navštívit pacienta, obrať svou tvář k Pánu nebeského Království, požádej Svatého ducha, aby ti přišel na pomoc, a pak vyléčí nemoc.

(Výběr z 'Abdu'l-Baháových spisů, část 154)

30. ... když lékař utěšuje nemocného slovy „váš stav se bohudík zlepšil a máte naději na uzdravení“, tak třebaže tento výrok odporuje pravdě, může se stát pro pacienta úlevou a obratem v nemoci. Takové jednání si pokárání nezasluhuje.

('Abdu'l-Bahá, Odpovědi na některé otázky, Bahá'í nakladatelství, s.r.o., 1998), str. 221)

31. Používá-li se zdraví a blahobytu těla na stezce Království, je to nanejvýše přijatelné a chvályhodné; a vynakládá-li se ve prospěch lidstva obecně – byť i k jeho hmotnému prospěchu – a je prostředkem ke konání dobra, je to rovněž přijatelné. Ale utrácí-li se zdraví a blaho člověka v tělesných žádostech, v životě na zvířecí úrovni a v ďábelských činnostech – pak je lepší nemoc než takové zdraví; ba smrti samé je dáti přednost před takovým životem. Toužíš-li po zdraví, přej si zdraví ke službě Království. Doufám, že získáš dokonalý vhled, nezvratné odhodlání, úplné zdraví a duchovní a fyzickou sílu, abys mohl pít ze studnice věčného života a přispíval ti duch božského ujištění.

('Abdu'l-Bahá, citován v Bahá'u'lláh a nová doba, str. 103-4; upraveno)

32. Modlím se za ni a snažně prosím Boha o Jeho božský lék a uzdravení. Ježto v tomto Zřízení je konzultace s odbornými lékaři velmi žádoucí a jednat v souladu s tím, co lékař předepíše, povinné, bylo by pro ni dobré, aby se podrobila operaci, pokud to ti lékaři považují za nezbytné.

(‘Abdu’l-Bahá, citován v *Star of the West*, sv. 12, č. 7. července 1921), str. 134)

33. Je tedy zřejmé, že se tento duch liší od těla, že se pták liší od klece a že schopnost a pronikavost ducha jsou bez zprostředkování tělem silnější. Odpadá-li nástroj, jeho vlastník nepřestává jednat. Například když spisovatel odloží nebo zlomí pero, je nadále živý a přítomný; je-li zničen dům, vlastník je naživu a existuje. To je jeden z logických důkazů nesmrtnosti duše.

Existuje další důkaz: tělo slábne nebo sílí, onemocní nebo se uzdraví, unaví se nebo si odpočine, někdy je amputována ruka nebo noha nebo ubyde fyzické síly, člověk oslepne, ohluchne nebo oněmí, mohou mu ochrnout údy – zkrátka tělo může mít všechny tyto vady. Nicméně duch ve svém původním stavu, ve svém vlastním duchovním vnímání, bude věčný a trvalý a nedozná žádné vady ani zmrzačení. Když však tělo úplně podlehne nemoci a neštěstí, je zbaveno daru ducha podobně jako zrcadlo, které když praskne, ušpiní se nebo se zapráší, nemůže odrážet paprsky slunce, ani nadále ukazovat jeho dary.

Už jsme vyložili, že lidský duch není v těle, neboť je osvobozen od vstupování dovnitř či vystupování ven, což jsou tělesné podmínky, a lidský duch jimi není poskvřen. Vztah mezi duchem a tělem se podobá vztahu Slunce a zrcadla. Krátce řečeno, lidský duch existuje v jednom stavu. Nechoří chorobami těla ani se nevyлéčí nabytím zdraví; neonemocní ani nezeslábne, nestane se zbědovaným ani chatrným, neubere na váze ani se nezmenší – to jest, neutrpí neduživostí těla a nic se na něm neprojeví, ani když tělo zeslábne, uříznou mu ruce či nohy či vyříznou jazyk, nebo když ztratí zrak či sluch.

Je tedy zřejmé a jisté, že se duch od těla liší a jeho trvání je nezávislé na trvání těla; duch naopak ve světě těla vládne s nejvyšší vznešeností a jeho moc a vliv jsou zjevné a viditelné jako štědrost Slunce v zrcadle. Když se však zrcadlo zapráší nebo praskne, přestane odrážet sluneční paprsky.

(‘Abdu’l-Bahá, *Odpovědi na některé otázky*, str. 232-33; upraveno)

34. *Otázka* – Někteří lidé uzdravují nemocné duchovními prostředky, tedy bez pomoci léků. Jak je to možné?

Odpověď – Vězte, že existují čtyři druhy léčení a uzdravování bez pomoci léků. Dva z nich jsou založeny na materiálních příčinách a dva na příčinách duchovních.

Za jeden ze dvou druhů materiálního léčení vděčíme skutečnosti, že u člověka je nakažlivá jak nemoc, tak i zdraví. Nákaza nemocí je prudká a rychlá, zatímco vliv zdraví je neobyčejně slabý a pomalý. Jestliže přijdou do styku dvě těla, je jisté, že z jednoho do druhého přejdou mikrobiální částice. Stejně jako se nemoc přenesla z jednoho těla do druhého rychlou a silnou nákazou, může se stát, že pevné zdraví zdravého člověka zmírní nepatrné onemocnění churavého. Nákaza nemocí je tedy prudká a má rychlý účinek, zatímco vliv zdraví je velmi pomalý a jeho účinek malý, a i ten se projevuje jedině u velmi lehkých onemocnění. Velká síla zdravého těla může překonat lehkou slabost těla nemocného a dostaví se zdraví. To je jeden druh léčení.

Další druh uzdravování bez léku probíhá prostřednictvím magnetismu, jenž působí z jednoho těla na druhé a stává se příčinou vyléčení. Magnetismus má rovněž jen nepatrný účinek. Někdy

můžeme nemocnému prospět, když mu položíme ruku na hlavu nebo na srdce. Proč? Vliv magnetismu a mentální účinek vyvolaný u nemocného způsobí zmizení choroby. Tento účinek je však také velmi nepatrný a slabý.

Ze dvou druhů duchovního uzdravování, tedy uzdravování, u něhož je prostředkem léčení duchovní síla, pochází jeden z naprostého soustředění myslí silné osobnosti na nemocného, zatímco nemocný s veškerou svou soustředěnou vírou očekává, že prostřednictvím duchovní moci silné osobnosti dojde k vyléčení, a to do takové míry, že se mezi silným a churavým vytvoří upřímné hluboké pouto. Silná osobnost vynakládá veškeré úsilí na vyléčení nemocného a pacient si je pak jist, že se mu dostane uzdravení. Účinkem těchto mentálních dojmů vzniká nervové vzrušení a obojí, tento dojem a toto nervové vzrušení, se pak stane příčinou zotavení nemocného. Takže když nemocný po něčem silně touží a intenzívně v něco doufá a najednou uslyší zprávy, že se to uskutečnilo, vzniká nervové vzrušení, které přiměje nemoc k úplnému ústupu. Stejně tak, když se silný člověk náhle vyděsí, může se tak nervově rozrušit, že okamžitě onemocní. Příčinou nemoci v tomto případě nebude nic hmotného, protože onen člověk nic nesnědl a nic škodlivého se ho nedotklo; jedinou příčinou choroby tedy je nervové rozrušení. Podobně náhlé uskutečnění nejvyšší touhy přivodí člověku takovou radost, že se jeho nervy vzruší a takové vzrušení může mít za následek zdraví.

Na závěr řekněme, že úplné a dokonalé pouto mezi duchovním lékařem a nemocným – a to pouto takového druhu, kdy se duchovní lékař naprosto soustředí a pacient mu věnuje veškerou pozornost a očekává od něho získání zdraví – způsobuje nervové vzrušení, z něhož pochází zdraví. To všechno však účinkuje jen do jisté míry a ještě ne vždy. Neboť, souží-li někoho velmi těžká choroba nebo je-li zraněn, tyto prostředky nemoc neodstraní ani nezacelí a nezhojí ránu – tyto prostředky totiž neúčinkují při vážných chorobách, pokud jim konstituce nenapomůže, protože silná konstituce často chorobu překoná. To je třetí druh uzdravení.

Ale čtvrtý druh uzdravení pochází z moci Ducha svatého. Nezávisí na kontaktu, spatření či přítomnosti; je nezávislý na jakékoli podmínce. Bez ohledu na to, zda je nemoc lehká nebo vážná, zda dojde nebo nedojde k tělesnému kontaktu, zda je mezi nemocným a léčitелеm navázáno osobní pouto, k tomuto druhu uzdravování dochází mocí Ducha svatého.

(‘Abdu’l-Bahá, Odpovědi na některé otázky, str. 259-61; upraveno)

35. Včera jsme u stolu hovořili o hojivém léčení a duchovním uzdravování, které spočívá v léčbě neduhů duchovními schopnostmi.

Pohovořme nyní o materiálním léčení. Lékařská věda je doposud v plenkách a ještě nedosáhla zralosti. Jakmile jí však dosáhne, bude se léčit prostředky, jež nejsou odporné lidskému čichu a chuti – to jest potravou, ovocem a zeleninou, které chuti lahodí a mají příjemnou vůni. Neboť podněcující příčina nemoci, tedy příčina vstupu nemoci do lidského těla, je buď fyzická nebo následkem nervového rozrušení.

Hlavní příčiny nemoci jsou však fyzické, neboť lidské tělo se skládá z četných prvků, a to v množství a poměru, které vytvářejí zvláštní rovnováhu. Dokud je tato rovnováha dodržena, člověk je před nemocí chráněn; je-li však tato základní rovnováha, toto jádro konstituce porušeno, konstituce je uvedena ve zmatek a vzápětí se objeví nemoc.

Poklesne-li například množství jedné složky v lidském těle a množství jiné složky vzroste, je stav rovnováhy narušen a vyskytne se nemoc. Například aby byla rovnováha zachována, musí mít jedna složka hmotnost tisíc gramů a jiná pět gramů. Tisícigramová složka se sníží na sedm

set gramů a pětigramová se zvyšuje, až je míra rovnováhy narušena; pak přichází nemoc. Když je rovnováha léky a léčením znovu nastolena, nemoc je zahnána. Vzroste-li tedy poměr cukerné složky, zdraví je ohroženo, a když lékař zakáže sladká a škrobovitá jídla, cukerná složka se sníží, rovnováha je znovu nastolena a nemoc zažehnána. Opětovného přizpůsobení těchto složek lidského těla lze dosáhnout dvojími prostředky: léky nebo výživou; a když konstituce znovu nabude své rovnováhy, nemoc je zahnána. Všechny prvky, které jsou sloučeny v člověku, existují také v rostlinách; když tedy ubude jedné ze složek tvořících lidské tělo a člověk pojídá potraviny, v nichž je snížená složka hojně obsažena, bude nastolena rovnováha a člověk vyléčen. Pokud je cílem opětovné nastavení tělesných složek, lze jej tedy dosáhnout léky nebo potravou.

Většina chorob, které postihují člověka, napadá také zvířata, avšak zvíře se neléčí pomocí léků. V horách stejně jako v pustinách je lékařem zvířete chuťová a čichová schopnost. Nemocné zvíře cítí rostliny, jež rostou v pustině. Živí se těmi rostlinami, které jeho čichu a chuti připadají sladké a voňavé, a je vyléčeno. Příčinou jeho uzdravení je to, že když se v jeho konstituci sníží cukerná složka, zatouží po sladkých věcech a spásá tedy sladce chutnající bylinu, protože ho příroda tak pobízí a vede. Vůně a chuť oné byliny mu lahodí, takže ji sní. Cukerná složka se zvýší a obnoví se zdraví.

Je tedy zřejmé, že je možné léčit jídlem, potravinami a ovocem, ale protože lékařská věda současné doby je nedokonalá, nebyla tato skutečnost ještě zcela pochopena. Až lékařská věda dosáhne dokonalosti, bude se léčit pomocí jídla, potravin, vonného ovoce a zeleniny a různými teplými a studenými vodami.

Tato rozmluva je krátká, ale bude-li to vůle Boží, někdy jindy si tento problém při vhodné příležitosti vysvětlíme důkladněji.

(‘Abdu’l-Bahá, Odpovědi na některé otázky, str. 262-3; upraveno)

36. Všichni bychom měli navštěvovat nemocné. Když se rmoutí a trpí, tak to, že je navštíví přítel, jim velmi pomůže a prospěje. Štěstí je pro ty, kdož jsou nemocní, velkým léčitелеm. Na Východě je obvyčejem pacienta navštěvovat často a stýkat se s ním individuálně. Lidé na Východě nemocným a strádajícím projevují tu nejvyšší laskavost a soucit. To je účinnější než sám lék. Když navštěvuješ churavějící a trpící, musíš mít tuto myšlenku lásky a náklonnosti vždy na paměti.

(The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered by ‘Abdu’l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912, (Wilmette: Bahá’í Publishing Trust, 1982), str. 204)

37. Veškeré pravé uzdravení pochází od Boha! Existují dvě příčiny nemocí – jedna je materiální a druhá duchovní. Pokud se jedná o nemoc těla, je třeba materiálního léku, a jestliže jde o nemoc ducha, pak je zapotřebí léku duchovního.

Zcela uzdravit se můžeme jedině tehdy, když nad námi během našeho léčení spočívá nebeské požehnání, neboť lék je pouze vnějším a viditelným nástrojem, skrze nějž získáváme nebeské uzdravení. Pokud se nevyлéčí duch, léčba těla není nic platná. Vše je v rukou Boha a bez Něho v nás nemůže přebývat žádné zdraví!

Žilo mnoho mužů, již nakonec zemřeli na nemoc, kterou bedlivě studovali. Například Aristoteles, který se zabýval studiem trávicího systému, zemřel na gastronomickou nemoc.

Aviseu byl specialistou na srdce, ale zemřel na srdeční onemocnění. Bůh je velký soucitný Lékař a On jediný má moc udělovat pravé uzdravení.

(Pařížské promluvy, 'Abdu'l Baháovy přednášky z roku 1911 (Bahá'í nakladatelství, 2011; upravená web verze, 2022), str. 21)

38. Pokud je nemoc lehká, postačí jen slabý lék, aby se vyléčila, ale stane-li se z této lehké nemoci hrozná choroba, pak musí Božský léčitel použít velmi silného léku....

(Pařížské promluvy, 'Abdu'l Baháovy přednášky z roku 1911, str. 23)

39. Toto je uctívání: sloužit lidstvu a prospívat potřebám lidí. Služba je modlitba. Lékař, který vlídně a něžně pomáhá nemocným, který je oproštěn od předsudků a věří ve vzájemnost lidského rodu, vzdává chválu.“

(Pařížské promluvy, 'Abdu'l Baháovy přednášky z roku 1911, str. 162)

40. Uzdravení mocí Ducha svatého nepotřebuje žádnou zvláštní koncentraci nebo kontakt. Děje se přáním nebo touhou a modlitbou světce. Nemocný může být na Východě a léčitel na Západě a není ani třeba, aby se znali, ale jakmile se světec celým srdcem obrátí k Bohu a začne se modlit, nemocný je uzdraven. To je dar uštědrěný Svatým projevům a těm, kdož jsou v nejvyšším postavení.

('Abdu'l-Bahá, citován v Bahá'u'lláh a nová doba, str. 99; upraveno)

41. „Jaká bude potrava budoucnosti?“ „Ovoce a obilí. Nastane čas, kdy se maso již pojídat nebude. Lékařská věda je pouze v plenkách, ale i tak již ukázala, že naší přirozenou stravou je to, co vyrostle ze země. Lidé se postupně dopracují do stavu této přirozené stravy.“

('Abdu'l-Bahá, citován v Julia M. Grundy. Ten Days in the Light of 'Akka, (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1979), str. 8-9)

III.

Z dopisů napsaných jménem Shoghi Effendiho

42. Ohledně otázky, zdali by lidé měli zabíjet zvířata pro jídlo či nikoli, v Bahá'í svatých písmech není žádný výslovný výrok (pokud vím) ani pro, ani proti. Je však jisté, že může-li člověk žít z čistě vegetariánské stravy, a tak se zabíjení zvířat vyvarovat, bylo by to mnohem vhodnější. Leč toto je velmi sporná otázka a Bahá'í na ni mohou vyjadřovat své názory.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 9. července 1931)

43. 'Abdu'l-Bahá často uvádí, že lékařská věda se mnohem zlepšila. S příchodem každého Zjevení je u člověka vytvořeno nové porozumění a toto se zase vyjádří v rozvoji vědy. Stalo se tak v minulých zřízeních a první plody již nacházíme i ve své současnosti. Avšak to, co vidíme, je

pouhý začátek. S duchovním probuzením člověka se tato síla rozvine a projeví se úžasné výsledky.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho dvěma věřícím z 14. ledna 1932)

44. Bahá'u'lláh nám říká, že v případě nemoci bychom se měli modlit, ale zároveň se obrátit na schopné lékaře a řídit se jejich rozvážným rozhodnutím. Shoghi Effendi si přeje, abys tudíž zjistila, zdali tvůj syn opravdu onemocněl, a pokud ano, pak abys dodržovala nařízení doktora. Doktoři jsou vzděláni v lékařských vědách a mohou léčit dokonce i lépe než milující matka. Ty můžeš pomoci tím, že se za něj budeš modlit a zároveň můžeš lékařům pomáhat ho léčit.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 9. dubna 1933)

45. V „Knize Aqdas“ nás Bahá'u'lláh nabádá, že když onemocníme nějakým fyzickým neduhem, měli bychom se obrátit na doktora a řídit se jeho rozhodnutím. Aby se zajistilo rychlé uzdravení pacientů, je třeba používat fyzické i duchovní síly; žádná částečná léčba nepostačí...

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 1. června 1933)

46. Léčení prostřednictvím čistě duchovních sil je bezpochyby nedostatečné, stejně jako to, jehož se materialističtí lékaři a myslitelé marně snaží dosáhnout tím, že se uchylují výhradně k mechanickým přístrojům a metodám. Nejlepšího výsledku lze dosáhnout sloučením obou procesů: duchovního i fyzického.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 12. března 1934)

47. Co se týče vaší otázky ohledně duchovního léčení: takové léčení vsutku představuje jednu z neúčinnějších metod, jak člověku ulevit buď od mentální či fyzické bolesti a utrpení. 'Abdu'l-Bahá v Pařížských promluvách zdůrazňoval jeho důležitost, prohlašuje, že by mělo být používáno jako základní prostředek pro provádění kompletní fyzické léčby. Avšak duchovní léčení není a nemůže být náhradou za léčení materiální, ale je jeho nejcennějším doplňkem. Vskutku, oboje je základní i doplňkové.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 16. února 1935)

48. S odkazem na vaši otázku týkající se duchovního léčení: jak jistě víte, 'Abdu'l-Bahá, Jenž je vsutku považoval za základní část fyzického procesu léčení, je velmi zdůrazňoval. Fyzické léčení nemůže být úplné a trvalé, pokud není posíleno léčením duchovním. Tohoto posledně jmenovaného lze nejlépe dosáhnout poslušností Božím zákonům a nařízením, jak nám byly zjeveny prostřednictvím Jeho Projevů. Jednotliví věřící však také mohou pomoci tím, že poskytují ostatním léčení. Leč úspěch jejich snah zcela záleží na tom, jak přesně se drží Učení, a také na způsobu, jakým toto Učení předávají ostatním. Člověk nemůže podle Bahá'u'lláha obdržet plné vedení přímo od Boha. Spíše je musí vyhledat skrze Jeho Proroky. Za předpokladu, že je tento princip jasně pochopen a vysvětlen, Strážce nevidí nic špatného na tom, aby se přátelé snažili duchovně léčit jiné. Jakákoli taková léčba by však měla být prováděna v Bahá'u'lláhově jménu a v souladu s Jeho učením. Neboť Bůh, a jedině Bůh, je Nejvyšší a Všemohoucí lékař a všichni ostatní jsou pouhými nástroji v Jeho rukou.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 23. května 1935)

49. Ohledně vaší otázky týkající se významu fyzického utrpení ve vztahu k mentálnímu a duchovnímu léčení: fyzická bolest je nezbytným průvodním jevem veškeré lidské existence a jako taková je nevyhnutelná. Dokud bude na Zemi život, bude zde také utrpení, v různých formách a míře. Leč utrpení, přestože je neodvratitelnou skutečností, lze nicméně využít jako prostředku pro dosažení štěstí. Toto je vysvětlení všech Proroků a svatých, již uprostřed krušných testů a zkoušek cítili štěstí a radost a zažívali to nejlepší a nejsvatější v životě. Utrpení je připomínkou i vodítkem. Podněcuje nás, abychom se lépe přizpůsobili na naše vnější podmínky, a tak nás vede k sebezdokonalování. V každém utrpení může člověk najít smysl a moudrost. Leč nalézt tajemství oné moudrosti není vždy snadné. Někdy se stane, až když veškeré naše utrpení pomine, že si uvědomíme jeho užitečnost. To, co člověk pokládá za zlo, se často stane příčinou nekonečného požehnání. A to díky jeho touze vědět více, než může. Boží moudrost je vskutku pro nás všechny nevyzpytatelná a nemá cenu příliš moc naléhat a snažit se objevit to, co má pro naši mysl navždy zůstat tajemstvím.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 29. května 1935)

50. Ohledně vaší otázky týkající se stavu duše během nemoci: pasáže ve „Vybraných spisech“ celkem jasně říkají, že fyzické neduhy, byť sebevážnější, nemohou způsobit žádnou změnu ve vlastním stavu duše. A Bahá'u'lláh říká: „duch je trvalý a stálý ve svém postavení.“² Závojem nebo překážkou, které během fyzické choroby vstoupí mezi duši a tělo, je nemoc samotná. Nemoc odhalí nedostatečnou rovnováhu v lidském organismu, chybějící vyrovnanost v silách, která je pro normální fungování lidského těla zásadní.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 8. března 1936)

51. Ohledně vaší otázky na možnost umělého vytvoření života pomocí inkubátoru: toto je v zásadě záležitost, jež se týká vědy, a jako taková by měla být prozkoumána a prostudována vědci.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 31. prosince 1937)

52. Co se týče možnosti početí bez přítomnosti samčí spermie v budoucnosti: toto je otázka, jež celá spadá do pole působnosti vědy a již budou muset prozkoumat budoucí vědci.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 27. února 1938)

53. V Učení se nenachází žádný odkaz na otázku telepatie. Je to záležitost, která se týká psychologie.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 28. února 1938)

54. Požívání vepřového není v Bahá'í učení zakázáno.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 27. března 1938)

---

² Slova zde citovaná jsou z překladu, který se objevil v *Bahá'í Scriptures* str. 228. Tato pasáž přeložená Shoghi Effendim se objevuje ve Vybraných spisech, části LXXX, v následující verzi: „... duše sama zůstává tělesným churavěním nedotčena.“

55. Tyto výzkumy, které jste tak pečlivě vedl na poli lékařské vědy a které se týkají předmětu, jenž stále vrtá hlavou všem předním vědcům světa, zcela jistě poutají zájem všech pracovníků lékařského výzkumu a mají pro ně velkou hodnotu.

Je příznačné, že jste se jako věřící pustil do práce tohoto druhu, neboť všichni víme, že síly uvolněné Bahá'u'lláhovým projevem v tomto dni jsou předurčeny k tomu, aby se časem projeví prostřednictvím Jeho následovníků, a to ve všech myslitelných oblastech lidského snažení.

Je vroucí nadějí našeho milovaného Strážce, abyste se díky svým pokračujícím výzkumům v oblasti lékařství stále více stával jedním z těchto prostředků.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 29. listopadu 1938)

56. Podobné překážky, ať už se na první pohled zdají jakkoli závažné a nepřekonatelné, lze a je třeba úspěšně překonávat sloučenou a trvalou silou modlitby a odhodlaného a neochabujícího úsilí...

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 6. února 1939)

57. Bahá'í učení nejen že podporuje manželský život, který považuje za přirozený a normální způsob existence každého duševně i tělesně zdravého a společensky uvědomělého a zodpovědného člověka, ale povyšuje manželství na úroveň božské instituce, jejímž hlavním a posvátným účelem je zachování lidského rodu – kterýžto je výkvětem celého stvoření – a jeho povýšení do jeho pravého, Bohem předurčeného postavení.

Že se však najdou někteří jedinci, již z důvodu nějakého vážného tělesného či duševního nedostatku budou nezpůsobilí uzavřít manželství a užívat si požehnání trvalého a úspěšného manželského života, je až příliš zřejmé, leč ti tvoří jen velmi malou část lidstva, a jsou tudíž pouhou výjimkou a jejich stav nemůže vyvrátit to, co všemoudrá a milující Prozřetelnost stanovila jako normální cestu k plodné a konstruktivní společenské existenci.

Přesné podmínky a okolnosti, za nichž by se takovým nezpůsobilým jedincům mělo doporučit nevstupovat do jakéhokoli druhu manželského soužití, nebo jim v tom dokonce i zabránit, nebyly v Bahá'í písmech stanoveny, ale bude je muset později definovat Světový dům spravedlnosti. Věřící, kteří si myslí, že spadají do výše uvedené kategorie, by zatím udělali dobře, kdyby se před tím, než sami učiní jakékoli konečné rozhodnutí, poradili s lékařskými odborníky, již jsou jak svědomití, tak kompetentní, a řídili se jejich doporučením.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 15. dubna 1939)

58. Také pokud jde obyčej obřizky – učení se o této záležitosti vůbec nezmiňuje, a není tudíž věřícím nařízena.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho národní duchovní radě Indie a Barmy dne 14. prosince 1940)

59. Ohledně vaší otázky o očkování: to jsou technické věci, jež nebyly v učení nikde výslovně zmíněny, a Strážce tudíž nemůže o nich činit žádná prohlášení. Lékařská věda bezpochyby časem velmi pokročí a léčba nemocí se zdokonalí.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 22. ledna 1944)

60. Ohledně vaší otázky o léčení: ačkoli neexistují žádné námitky proti tomu, abyste pomáhal ostatním získat zpět zdraví, nedomnívá se, že byste měl se svou prací spojovat jméno Bahá'í, jelikož to vyvolává nesprávný dojem. Nemáme žádné „Bahá'í léčitele“, jako je tomu u křesťanské vědy a různých jiných sekt. Jste Bahá'í a léčitel, ale to je něco zcela jiného.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 13. prosince 1945)

61. Deska lékaři byla adresována muži, jenž byl studentem starého typu léčení převládajícímu na Východě a který byl obeznámen s terminologií užívanou v oněch dnech, a On k němu promlouvá za použití termínů, jež v oněch dnech muži lékařství používali. Tyto termíny jsou dosti odlišné od termínů používaných v moderním lékařství a člověk by potřeboval hlubší znalosti této bývalé školy lékařství, aby pochopil otázky, které Bahá'u'lláh objasňuje.

Strážce nikdy nezabíhá do technických věcí, neboť to není jeho práce. Bahá'u'lláh doporučil, aby lidé vyhledali pomoc a radu odporníků a lékařů; neříká, do které školy by měli patřit.

Obdobně v učení není nic o tom, jestli by lidé měli jíst svou potravu vařenou nebo syrovou; cvičit nebo necvičit; uchýlit se ke specifickým terapiím či nikoli; ani není zakázáno jíst maso.

Bahá'u'lláh říká, že učení je největší ze všech služeb, ale nemyslí tím, že by se měl člověk vzdát lékařství, aby mohl učit.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 18. prosince 1945)

62. Nejvyšší forma léčení, již mohou Bahá'í věřící provozovat, je léčit duchovně nemocné duše lidí tím, že jim předávají toto největší ze všech Poselství. Také se můžeme snažit jim pomáhat, fyzicky i duchovně, modlitbou.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 25. března 1946)

63. V učení není nic, co by zakazovalo Bahá'í věřícímu odkázat své oči jinému člověku nebo pro nemocnici; naopak se zdá, že je to ušlechtilá věc.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 6. září 1946)

64. Domnívá se, že byste se měl zcela jistě zamyslet nad svou budoucností a jak si vydělávat na živobytí, a pokud je chiropraxe prací, kterou se chcete zabývat, měl byste pokračovat ve svém vzdělání. A až jej dokončíte, bylo by velmi záslužné vstoupit do oblasti průkopnictví, neboť ještě mnoho let bude ve vzdálených zemích potřeba Bahá'í učitelů.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 31. března 1947)

65. ... neměl byste zanedbávat své zdraví, ale považovat je za prostředek, jenž vám umožňuje sloužit. Tělo je jako oř, jenž nese osobnost a ducha, a proto je třeba o ně dobře pečovat, aby mohlo vykonávat svou práci! Určitě byste si měl chránit nervy a přinutit se udělat si čas nejenom na modlitbu a meditaci, ale také na opravdový odpočinek a relaxaci...

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 23. listopadu 1947)

66. O mysli a způsobu, jak funguje, toho víme zatím jen velmi málo. Ale jedna věc je jistá: Bahá'í na tomto světě mohou dostávat a také dostávají velmi pozoruhodnou pomoc a ochranu, která jejich lékaře často velmi překvapí!

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 9. dubna 1948)

67. Strážce o vašem druhu léčení nic neví a ani by se do dané otázky nechtěl ponořit hlouběji, neboť na takovéto záležitosti nemá čas. Leč může vám předložit, jako vedení, určité obecné zásady: neexistuje nic takového jako Bahá'í léčitel či Bahá'í typ léčení. Bahá'u'lláh ve Své Nejsvětější knize (Aqdas) říká, abychom se radili s nejlepšími lékaři, jinými slovy s doktory, kteří studovali vědecký systém lékařství; nikdy nám nijak nesdělil, že bychom měli věřit tomu, že On Sám nás vyléčí prostřednictvím ‚léčitelů‘, ale spíše prostřednictvím modlitby a za pomoci lékařství a schválené léčby.

Nuže, dokud není vaše léčení v rozporu s těmito zásadami, dokud se nesnažíte nahradit běžného lékaře ve snaze uzdravit druhé, ale pouze jim poskytujete svůj druh pomoci prostřednictvím konstruktivních návrhů – nebo čehokoli jiného – a tuto pomoc nespojujete s tím, že by vámi přímo proudila Bahá'u'lláhova milost, Strážce nevidí nic špatného na tom, abyste pokračoval ve své pomoci druhým. Leč musíte se v souladu se svědomím rozhodnout, zda jste ve světle výše uvedeného skutečně oprávněn pokračovat. Bude se modlit za vaše vedení a štěstí.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 8. června 1948)

68. Nedomnívá se, že byste se měl snažit dělat něco zvláštního ohledně schopnosti, kterou cítíte, že máte, a to pomáhat lidem, když jsou nemocní. To neznámá, že byste ji neměl používat, když se naskytne příležitost, jako jste tak učinil nedávno. Ale má na mysli, že byste se neměl stát „léčitelem“, jaké mají v křesťanské vědě, a my Bahá'í nemáme.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 25. prosince 1949)

69. Nemáme důvod věřit, že uzdravení Duchem svatým nemůže být přitahováno obyčejnými lidmi. Leč je to vzácné, je to tajemství a Boží dar.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 26. března 1950)

70. V našem učení není nic o Freudovi a jeho metodě. Psychiatrická léčba obecně je bezpochyby významným přínosem pro lékařství, ale musíme věřit, že je to stále ještě rozvíjející se spíše než zdokonalená věda. Vzhledem k tomu, že nás Bahá'u'lláh pobízel, abychom využívali pomoci dobrých lékařů, Bahá'í věřící se jistě nejen mohou obrátit na psychiatrii s žádostí o pomoc, ale, je-li to záhodné, měli by tak učinit. To neznámá, že psychiatrii jsou vždy moudří či že mají vždy pravdu; znamená to, že můžeme svobodně využít toho nejlepšího, co nám lékařství může nabídnout.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho národní duchovní radě Britský ostrovů dne 15. června 1950)

71. ... jelikož jsme náboženství a nejsme kvalifikováni se vyjadřovat k vědeckým otázkám, nemůžeme sponzorovat různé způsoby léčby. Rozhodně můžeme předávat to, o čem jsme zjistili, že je pro ostatní prospěšné.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 30. září 1950)

72. Strážce nevidí žádný důvod, proč byste nemohl pokračovat v pomáhání nemocným. Jak již dříve o této záležitosti napsal několika věřícím, dokud neříkáte, že je uzdravujete jako Bahá'í, nebo proto, že jste Bahá'í (protože my ve Věci nemáme žádné „léčitele“ jako takové), zcela jistě neexistují námitky proti tomu, abyste to dělal. Naopak, být schopen pomoci jiné duši, jež trpí, je velkým darem od Boha.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 5. října 1950)

73. V učení není nic o chiropraxi jako o metodě léčení. Lidé se k ní mohou svobodně obracet, pokud si přejí, a najít jejím prostřednictvím pomoc.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 10. února 1951)

74. Ohledně vaší otázky: existuje velmi málo lidí, kteří se obejdou bez osmi hodin spánku. Pokud nejste jedním z nich, měl byste chránit své zdraví a dostatečně spát. Sám Strážce shledává, že pokud se nesnaží spát minimálně sedm či osm hodin, narušuje to jeho způsobilost pracovat.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho dvěma věřícím dne 15. září 1951)

75. V učení není nic o státním zdravotnictví. Všechny tyto podrobnosti jsou ponechány na rozhodnutí Světového domu spravedlnosti.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 1. února 1951)

76. Lékařská věda se vyvíjí každým dnem a je docela dobře možné, že vás nějaká nová forma léčby nebo nějaký nový lékař postaví na nohy. Určitě se bude modlit, aby tomu tak bylo.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 24. února 1952)

77. Takže vidíte, že se nemůže vyjádřit k přednostem diabetiky. Věřící mají svobodu zkoumat nové věci a používat je, pokud se ukáže, že mají skutečnou hodnotu a neškodí.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 30. srpna 1952)

78. S lítostí se dozvěděl, že jste onemocněl, a nabádá vás, abyste plně spolupracoval s lékaři, abyste znovu co nejdříve nabyl zdraví a mohl sloužit Věci.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 19. července 1953)

79. Milovaný Strážce říká, že otázka obřízky nemá nic do činění s Bahá'í učením, a věřící mohou v této záležitosti svobodně činit, jak si přejí.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 27. března 1954)

80. Je potěšen, že vidí, že se cítíte lépe, a bude se určitě modlit za vaše úplné uzdravení. Před každou vážnou operací byste se měl poradit s více než jedním kvalifikovaným lékařem.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 8. dubna 1954)

81. K různým otázkám zmíněným ve vašich dopisech: v učení není nic, co by bránilo Bahá'í věřícím, aby své tělo po smrti odkázali pro lékařský výzkum. Nicméně by mělo být jasně uvedeno, že ostatky musí být nakonec pohřbeny, a nikoli zpopelněny, protože to je podle Bahá'í zákona.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho národní duchovní radě Kanady dne 26. června 1956)

82. V učení není nic proti tomu, aby člověk přenechal své tělo lékařské vědě. Jediné, co bychom měli stanovit, je, že si nepřejeme být zpopelněni, neboť je to proti našim Bahá'í zákonům.

Jelikož mnoho lidí činí opatření, aby svá těla přenechali lékařské vědě k výzkumům, navrhuje, abyste se buď prostřednictvím nějakého přítele právníka, nebo prostřednictvím některé nemocnice informoval, jak byste to mohl udělat, a pak zahrnul potřebné pokyny ve své závěti, kde stanovíte, že si přejete, aby smrt vašeho těla posloužila lidstvu, a že jako Bahá'í žádáte, aby vaše ostatky nebyly zpopelněny a aby nebyly odvezeny dále než hodinu cesty od místa, kde zemřete.

Duch po odchodu z těla již nemá s tělem žádné spojení, ale protože tělo bylo kdysi chrámem ducha, my Bahá'í učíme, že je třeba s ním zacházet s úctou.

(V dopise napsaném jménem Shoghi Effendiho jednomu věřícímu dne 22. března 1957)

IV.

Z dopisů napsaných jménem Světového domu spravedlnosti

83. Jeden z přátel Persie napsal Shoghi Effendimu a položil mu tuto otázku: „Je pravda, že ‘Abdu'l-Bahá řekl, že biochemická homeopatie, což je druh potravinového lékařství, je v souladu s Bahá'í pojetím lékařství?“ Odpověď milovaného Strážce na tuto otázku v dopise z 25. listopadu 1944 byla následující: „Toto tvrzení je pravdivé a jeho pravda bude vyjevena v budoucnosti. (Otázka a odpověď jsou do angličtiny přeložené z perštiny.)“

Světový dům spravedlnosti nás také požádal, abychom vás informovali, že si nepřeje, aby výše uvedený výrok byl dán do oběhu odděleně od mnoha rozličných dalších textů o lékařství v Písmech. Nicméně jej můžete sdílet s kýmkoli z vašich přátel, koho to zajímá.

(12. listopadu 1975, napsáno Světovým domem spravedlnosti jednomu věřícímu)

84. S Bahá'í učením není spojena žádná konkrétní škola výživy či lékařství. Co máme, jsou určité pokyny, indikace a zásady, které budou odborníci pečlivě studovat a které se v příštích letech v rozvoji těchto lékařských věd nepochybně stanou neocenitelným zdrojem vedení a inspirace. Nadto v této souvislosti Strážcův tajemník jeho jménem prohlásil, že „je předčasné se pokoušet rozvádět těch několik obecných zmínek o zdraví a lékařství, jež se nacházejí ve Svatých spisech.“ Věřící se musí střežit, aby se nechopili nějakého konkrétního textu, který se jim líbí, a který možná chápou pouze částečně či dokonce nesprávně...

V Kitáb-i-Aqdas Bahá'u'lláh prohlásil: „V době nemoci se obračejte na kvalifikované lékaře. Neponechali jsme stranou užívání hmotných prostředků, spíše jsme ho potvrdili tímto Perem, jež

Bůh učinil Místem úsvitu Svě zářící a slavné Věci.“ Tajemníci Strážce v mnoha dopisech jednotlivým věřícím předali jeho vedení o této záležitosti v úryvcích, jako jsou tyto: „... se obrátit na schopné lékaře a řídit se jejich rozvázným rozhodnutím“; „vždy se radte se schopnými a svědomitými lékaři a dodržujte jejich léčbu...“ a „abychom se radili s nejlepšími lékaři,... s doktory, kteří studovali vědecký systém lékařství.“ Tudíž povinnost radit se s lékaři a rozeznat lékaře, již jsou dobře vyškoleni v lékařských vědách, od těch, kteří nejsou, je jasná, ale Víra by se neměla dávat do souvislosti s žádnou konkrétní školou lékařské teorie či praxe. Je ponecháno na každém věřícím, aby se sám pro sebe rozhodl, s kterým lékařem se poradí, přičemž by měl pamatovat na zásady vyložené výše.

V otázkách stravy, stejně jako v lékařství, se Světový dům spravedlnosti domnívá, že by si věřící měli uvědomit, že bylo nashromážděno obrovské množství vědeckých poznatků, které jsou pro nás vodítkem ohledně zvyků a obvyklých postupů. I zde, stejně jako ve všech ostatních věcech, by si věřící měli být vědomi dvou zásad, umírněnosti a zdvořilosti, ve způsobu, jakým budou vyjadřovat své názory, a při rozhodování, zdali mají odmítnout nabízené jídlo nebo požádat o speciální potraviny.

Existují samozřejmě případy, kdy je věřící naprosto oprávněn, když se z nějakého lékařského důvodu zdrží požívání určitých potravin, ale to je záležitost odlišná a každý rozumný člověk to pochopí.

(24. ledna 1977, napsáno Světovým domem spravedlnosti jednomu věřícímu)

85. V otázkách zdraví, především co se týče stravy a výživy, Dům spravedlnosti radí přátelům, aby vyhledali pomoc a radu odborníků a lékařů. To jim Bahá'u'lláh doporučuje a neuvádí, ke které škole myšlení či praxe by měli patřit. Avšak, neboť se tážete konkrétně na odkazy ve Starém zákonu, protože se týkají masa a ryb, Dům spravedlnosti nás požádal, abychom vám ocitovali následující výňatek z dopisu napsaného jménem milovaného Strážce jeho tajemníkem jednomu věřícímu:

„... v učení není nic o tom, jestli by lidé měli jíst svou potravu vařenou či syrovou; cvičit nebo necvičit; uchylovat se ke specifickým terapiím či nikoli; ani není zakázané jíst maso.“

(19. června 1977, napsáno Světovým domem spravedlnosti jednomu věřícímu)

86. Světový dům spravedlnosti obdržel váš dopis z 19. ledna 1978, kde se tážete na Bahá'í hledisko ohledně vivisekce zvířat. Milovanému Strážci byla položena podobná otázka, na niž jeho tajemník jeho jménem odpověděl dne 29. listopadu 1955: „Vzhledem k tomu, že v Bahá'í učení neexistuje žádný jednoznačný a přesvědčivý výrok o vivisekci, je to záležitost, ke které se bude muset v budoucnu vyjádřit Mezinárodní dům spravedlnosti.“

Dům spravedlnosti si v současné době nepřeje tuto záležitost legislativně upravovat. Je ponechána na svědomí jednotlivých přátel, kteří by se měli rozhodovat ve světle učení týkající se zvířat a zacházení s nimi.

V této souvislosti nás Dům spravedlnosti žádá, abychom vám sdělili, že 'Abdu'l-Bahá v jedné desce, v níž zdůrazňuje potřebu laskavosti ke zvířatům, uvádí, že by bylo přípustné provést operaci na živém zvířeti pro účely výzkumu, i kdyby při ní zvíře bylo usmrceno, ale že zvíře musí být dobře uspano a že je třeba co nejvíce dbát na to, aby netrpělo.

(9. března 1978, napsáno Světovým domem spravedlnosti národní duchovní radě Itálie)

87. V otázkách stravy, stejně jako v lékařství, se Světový dům spravedlnosti domnívá, že by si věřící měli uvědomit, že bylo nashromážděno obrovské množství vědeckých poznatků, které jsou pro nás vodítkem ohledně zvyků a obvyklých postupů. Je však třeba jasně pochopit, že s Bahá'í učením se nepojí žádná konkrétní škola výživy či lékařství. Co máme, jsou určité pokyny, indikace a zásady, které budou odborníci pečlivě studovat a které se v příštích letech v rozvoji těchto lékařských věd nepochybně stanou neocenitelným zdrojem vedení a inspirace. Nadto v této souvislosti Strážcův tajemník jeho jménem prohlásil, že „je předčasné se pokoušet rozvádět těch několik obecných zmínek o zdraví a lékařství, jež se nacházejí ve Svatých spisech.“ Věřící se musí střežit, aby se nechopili nějakého konkrétního textu, který se jim líbí, a který možná chápou pouze částečně či dokonce nesprávně.

(11. července 1978, napsáno Světovým domem spravedlnosti jednomu věřícímu)